

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe potti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 79.

V Ljubljani, v torek 8. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Drang nach Osten.

I.

Velik del izseljencev, ki so poplavili za selitbe narodov rimsko cesarstvo ter je končno razdajali, prišel je iz stare Germanije. Ko so se na zemljišču propale rimske carjevine povzdignile nove nemške države in ko je države večinoma Karol Veliki zedinil, začela se je nemška poplava preko mej širiti v sosedne romanske in slovanske zemlje. Za bodočnost romanskega zapada je bila sreča, da je Karolova država malo kasneje na tri dele razpala in da se je osnovala iz enega dela posebna nemška država.

Romanski element se je mogel za sebe ustrojiti, utrditi in razviti. Ne tako slovanski, kajti Nemčija opazivši premoč v romanstvu, se je vrgla s toliko večjo silo na sosedno Slovanstvo, razdeljeno na manjše in slabše države. In tako se je začela germanizacija Polabja, Pomorja in planinskih slovenskih dežel. Nasproti slabšemu Slovanstvu se je obrnila Nemčija v svoji premoči tudi na jug, na apeninski poluotok. Tukaj se začne borba med germanstvom in romanstvom, katera je dokončana komaj v našem času, pa še morda ne popolnoma. Romanstvu se je posrečilo vzdržati narodno bitje; ali ne tako tudi vedno svojo politično neodvisnost. Ves ta prizor pa ni niti najmanjše čuden, če se bolj natanko razsojuje.

Nemštvo je po svoji naravi agresiven naroden element; nočemo ga pri tej priliki tako imenovati, kakor ga je po vsi pravici okrstil slavni zgodovinar Palacki. Nemec je agresiven, odkar se je pokazal v zgodovini, odkar se je začel boriti z rimskimi legijami. On je nadalje hladno poosobljeno samoživstvo, ki ne prizna drugemu razven sebi vsako korist in dobiček. Vsled tega se je porodila v njem ona napuhjenost, s katero prezira vse druge narode in po kateri noče priznati nobenemu drugemu narodu

kakšne prednosti. „Nemška čast, nemške žene, nemško znanje“ — to je ona trojica, na kateri snuje svojo premoč in o kateri so polni vsi nemški časopisi. Dodajte temu še „deutsches Vaterland“, pa boste razumeli mnoge prikazni v življenju nemškega naroda.

„Deutsches Vaterland!“ Zemlja v sreu Evrope, stisnjena od iztoka in zapada, samo proti severu odprta morju. Po prostoru je je razmeroma majhna, komaj 546.608 □ km., večidel slabo plodna, ostrega podnebja. Kolikokrat že ni bila prenaseljena? ter je iskala za mejami prostora za svoje prebivalstvo. V tej zemlji živi tudi dandanes poprek 86·7 prebivalcev na kvadratni km., a so pokrajine tudi s prebivalstvom 100 duš na kvadratni km., medtem, ko pride na bolj plodnem in gorkejšem Francoskem 72·3 duš na kvadratni km., a v naši Avstro-Ogerski 62 duš na kvadratni km. Posledica tega nerazmerja je veliko izseljevanje, ki raste v razmerju, po katerem prebivalstvo ne more najti zaslужka v svoji domovini.

Kako veliko število naroda se z Nemškega izseljuje, vidi se iz uradnih podatkov, po katerih se je izselilo l. 1871.—1888. samo skozi nemške, nizozemske in francoske luke do 1.700.000 duš, a samo leta 1888. skozi iste luke do 100.000 duš. Te številke prebivalstva so dovolj velike za majhne države. A koliko Nemcev se seli čez severne, iztočne in južne meje? Največ teh izseljencev prihaja iz Pruske in Bavarske.

More se pa reči, da se to izseljevanje ponavlja skozi stoletja, zdaj v večih, zdaj zopet v manjših razmerjih. Izseljevanje Nemcev v Polabje, v górenje in srednje Podonavje in planinske dežele se je začelo že pod Karolom Velikim. V teh krajih so poprej gospodovali Slovani, ali skozi stoletja so jih izpodirali Nemci, podpirani od nemške državne vlasti. Nemci v deželah vislanskih, čeških in slovenskih so se večidel naselili počasi, manj s silo

svojega orožja, v Polabju pa je odločila bojna moč. Pa tako se je dogodilo, da so polabske zemlje razven lužiskih Srbov in pomorskih Vendov popolnoma ponemčene, a v čeških, slovenskih in ogerskih deželah pa živi danes čez 10 milijonov Nemcev, v Avstriji namreč čez 8, a na Ogorskem do 2 milijona.

Za ožjo Nemčijo je današnja Avstro-Ogerska Nemcem drugi „deutsches Vaterland“. S kakšno žilavostjo branijo Nemci nemški značaj habsburške monarhije, znano je vsakemu. Posebno so žilavi nasproti Slovanom. Ker na Češkem ne morejo edini gospodovati, priborili so si po zadnjih dogovorih od popustljivih Čehov svoj teritorij, da se tukaj trdno utaborijo ter iz tega tabora pri vsaki priliki napadajo svoje sodeželane Čehe. Ali na Štajarskem in Koroškem pa ne dovoljavajo Slovincem za živo glavo upravnega slovenskega teritorija. Na Ogorskem so prepustili vsled sile Madjarom premoč; ali niso izgubili nade, da bodo Ogorsko v danih okolišnih zopet spravili pod sfero nemške moči; saj je ona tako zdaj privezana vsled trojne aveze na vov nemške politike. Avstrijski Nemci ne tajé, da jim ni mar monarhija, ako ne morejo v njej vladati.

V poslednjih desetletjih pa se je nemško izseljevanje obrnilo posebno proti iztočno-severnim mejam v privislanske poljske in v južno-ruske gubernije. Tukaj so nemški naseljenci pokupovali zemlje in na mejah držali tovarne. Pomejno poljsko mesto Lodz je postalo naglo rusko-nemški Manchester in prebivalstvo mu je v kratkem naraslo čez 100.000 duš. Ruska vlada v svoji slovanski dobročudnosti si ni glave razbijala s tem prirastkom nemškega življa na zapadnih mejah; skoraj bi rekel, da ga je celó po poljskem vstanku podpirala, ker je nemškim kolonistom delila razne ugodnosti. Še-le v novjšem času, odkar so se odnošaji med Nemčijo in Rusijo ohladili ter je ruska vlada, opozorjena od javnega mnjenja, uvidela, kako nestalen more biti

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

X.

Garibaldi.

Njegovo prijateljstvo. — General Canzio. Spominska slavnost v zimskem cirkusu. — Hlinjenje naših senatorjev in republikanskih poslancev. — Mestni odbor v Parizu in meč „de la Tour d'Auvergne“. — Zorrilla. — Garibaldi v zasebnem življenju in v svojih odnošajih z ljudmi svoje stranke. — Resnica o Garibaldijevi nesebičnosti med vojsko v letih 1870—1871. — Generalov zli duh. — Vsa in pristna pisma o Bordone-u. — Uničujoče pričevanje. — Prostožidarstvo je vsililo Bordona republikancem.

Pripovedoval sem, kako je Garibaldi, prišedši s Kaprere, stopil na suho v Marseille. Stari laški domoljub ohranil je vedno živo v spominu navdušen sprejem, kateri mu je priredilo moje rojstveno mesto; posebno rad se je spominjal naše mlade mestne legije, ki ga je spremljala od luke „la Jouliette“ do prefektore. In ker sva bila jaz in Esquirosov

sin med osnovatelji te legije, spominjal se me je velikokrat.

Opazil je moje mladost in zgodnjo zrelost. Zanimali so ga moji časnikarski boji, moje trpljenje v prognanstvu. Skratka, sprejel me je za svojega prijatelja. To prijateljstvo sem mu jaz stoterno vračal. Za-mé je bil Garibaldi nad vse druge ljudi. Ljubil sem ga, kakor ljubi sin svojo mater, kakor vernik ljubi svojega Boga. Njegov sem bil z vsem srcem.

In glejte, kako je velika moč te ljubezni. Še sedaj mi je drag Garibaldijev spomin; njegovo prijateljstvo mi ostane za vselej cenjeno. Pozabljam politično osebo na njem in mislim le nanj kakor na zasebnika. Vidim v njem dve osebi: sovraznika papeštva, katerega objokujem, katerega zmot sem se i jaz vdeležil; vidim pa v njem tudi družinskega očeta, z zlatim srcem, z dušo polno nežnosti, za katerega se moje nagnenje ne dá omajati.

Garibaldi se mi je namreč razodeval v tem dvojnem oziru: nekaterikrat mi je zaupal svoje protiklerikalne načrte, in drugikrat mi je odkril svoja najskrivnejša veselja. Jaz pa sem mu poročal o neštevilnih pripetljivostih svojega neverskega vojskovanja, in vedel je tudi za moje male sreče domačega ognjišča.

Ko se je oženil nekoliko let pred smrtjo s Frančiško Armosino, poslal je v Pariz le dve brzo-

javki, da je naznanil prijateljem to ženitev, zaradi katere se je močno veselil, dasi jo je praznoval brez hrupa na svojem zapuščenem otoku. Ribič s Kaprere preveslja v čolnu morsko ožino, ločečo otočič od Sardinije, in izroči dvoje sporočil na brzojavnem uradu male maddalenske luke. Jedno teh sporočil je bilo napisano na g. Avgusta Vacquerie-a, drugo je bilo namenjeno meni. Sporočil mi je:

„Danes se ženim s Frančiško Armosino. Mislite na naju in pijte na najino zdravje dobro vino prijateljstva.“

Kadar mislim na to nagnenje, ki mi ga je kazal prostomiselski general, ne morem, da bi ga ne primerjal z ono tesno vezjo, ki je uklepala pred sto leti Voltérja in La Harpe-a, in ki je preživela izpreobrnjenje tega zadnjega.

Zgodovina La Harpe-a je nekoliko moja, s tem razločkom, da njegova zmota je trajala štirideset let; bil pa je tudi sunljivejši, ki ga je vrgel iz brezdn, silovitejši od mojega. Goreč republikanec, besen brezbožnež, napojen je bil s sramoto od neverskih demokratov, svojih sokrivnikov, v dnevih zablode. Tudi jaz sem bil za tarčo najnesramnejšim napadom svojih strankarjev; vendar pa nisem izpil tolike gošče, kakor La Harpe. Znano je, da je Voltérjev najljubši učenec našel zopet vero v ječi v Luksenburgu, kamor so ga vrgli njegovi prekucijski prijatelji za časa groze. Treba mu je bilo preganjanja

nemški živelj v slučaju vojske z Nemčijo, začela se je ustavljati širjenju nemškega naseljevanja ter upotrebljevati potrebna sredstva, da se osvojena posestva zopet povrnejo ruskim prebivalcem. V istem času je odzvela ruska vlada gospodstvo tudi pribaltijskim Nemcem, ki so na temelju dovoljenja in fevdalnih odnošajev vladali nenemški večini. Število Nemcev v celi Rusiji ni seveda veliko, kajti komaj en milijon jih je; raztreseni so v večih ali manjših skupinah po celi ogromni carevini ter ji vsled tega ne morejo biti nevarni in se tudi ne dolgo držati; ali pritok nemškega življa v novejšem času v veliko slovansko državo potrjuje, kako bi si bili Nemci radi utemeljili tudi tukaj svoj „Vaterland“.

Lepa, moška izjava o verski šoli.

Pod tem napisom je prinesla „Vrhbosna“ v št. 7. naslednji članek:

Dan 12. marca t. l. bode zapisan v avstrijski cerkveni zgodovini z zlatimi črkami. Tega dne namreč je kardinal-nadškof praški grof Schönborn prečital v imenu vseh škofov (cisliv. polovice) izvanredno važno izjavo, katera se nanaša na t. z. šolsko vprašanje.

V šoli se poučuje in vzgojuje mladina. Ne glejmo sedaj na deco drugih ver, ozrimo se na mladino, katera je rimsko-katoliške vere; gledé na njo se vpraša: ima-li katoliška cerkev pri vzgoji in pouku kako besedo? — Ima jo, in to glavno. Kateri pravi katolik more o tem tudi malo časa domisliti, pravi, velimo, oni namreč, ki ni samo po imenu katolik, ampak ki pozna sveta načela svoje vere in je tudi v življenji istim vdan in veren? — Cerkev rimsko-katoliška vtemeljena je od Jezusa Krista, Sina božjega, da vodi vse ljudi, tedaj tudi vso mladino do večnega blaženstva: ima tedaj — tega ne kaže samo vera, ampak tudi zdravi razum — sveto, nad vse vzvišeno pravico in dolžnost, da se, kakor je treba, potrudí, ter se pouk in vzgoja mladine vredí tako, da se zлага z nespremenljivimi načeli njene sv. vere.

Tako učé vsi vrhovni in ostali pastirji, to je splošni glas vseh vekov, s pastirji se strinjajo vsi verni učenci.

Iz neprijateljskega tabora pa prihajajo popolnoma protivna poročila. Neprijatelji Krista, Boga in njegove sv. cerkve, ki se imenujejo v novejšem času navadno liberalci, med njimi žalibog tudi veliko katolikov, napadajo cerkev z desne in leve, sedaj huje, sedaj slabše. Z vso silo se je vedno boril liberalizem in se še bori za šolo; vé namreč, da je mladina naša nada. Kje je dežela, kateri je ta pošast prizanesla, kje narod, kateremu ni zadala hudih ran? V oni dobi, ko je v Avstriji v strogem smislu pihal liberalni veter, trpela je mnogo tudi cerkev. Solznih očij je gledala, kako se jej nedolžna mladina strupí in vodi na kriva pota, kako se ideali mladih duš gazijo, kako se na stečaj vrata odpirajo vsaki nenravnosti in razuzdanosti, nezakonitosti in neznačajnosti. — Kruta zima je nekoliko odjenjala, nastali so lepši dnevi, in dobri katoliki

do skrajnih mej, da je spoznal, kako je štirideset let hodil po zmoti med stranko najgroznejšega sovražstva, med ljudmi, ki so bili hujši od volkov, ker se volkovi, — pravi pregovor, — ne zró med seboj.

In La Harpe, razsvetljen, ostal je še vedno zvest svojim starim nagnenjem. „Ostal je stanovitno obéduvalec veleuma in prijatelj Voltérjeve osebe, tudi ko mu je izpreobrnjenje vdihnilo nove nazore in mu dalo moč, prav ceniti dela, ki so izšla iz rodovitnega peresa tega slovečega moža, ter obsoditi brez usmiljenja brezdnost, katero je provzročil po svoji lahkomišljenosti zoper vero in nravnost.“

V tistih groznih časih so republikanci, krvi pijani, giljotinovali jeden družega, in Voltaire bi bil, da je živel, poslan na morišče od Robespierre-a in Fouquier-Tinville-a. Izpreobrnjenec La Harpe pa je bil mej redkimi prijatelji, ki so, videč le zasebnika, branili spomin Ferney-skega filozofa.

Jaz sem dolgo prej, kakor sem odprl oči resnici, prepričal se tisočkrat, kako malo je političnih móž francoske republikanske stranke, ki bi odkritosrčno ljubili Garibaldija. Razven nekaterih izjem nobena znamenita oseba mojega nekdanjega tabora ni kazala resničnega obéduvanja za kaprerskega gôsta. Kakošne glumače sem videl, ki so imeli jedino skrb, razkazovati sebe, in katerim je Garibaldijevo ime služilo le v to, da so k sebi vlekli množico.

(Dalje sledí.)

se trudijo popraviti staro zlo. Rane treba celiti, iz razvalin, treba, da se dvigne nova zgradba. Res, mučen, utrudljiv in neugoden posel je to, pa hvala Bogu, gre sedaj naprej, in kar je srečno začeto, bode se z božjo pomočjo tudi vspešno nadaljevalo in dovršilo.

Po mnogih pripravah so predložili pred dvema letoma (1888, 25. januarja) katoliški zastopniki v državnem zboru na Dunaji (t. z. Liechtenstein-Rapp-ov predlog) svojo šolsko osnovo. V zboru niti do prvega branja omenjenega predloga niso prišli. Zakaj ne, o tem se v javnosti ne vé. Katoliki so bili naravno bolj ali manj vznemirjeni, med tem pa niso držali križem rok, ter se je tisoč in tisoč prošenj odposlalo na državni zbor, v kojih se prosi za ustanovljenje verskih šol. — Tako je prišel maj l. 1889., ko je vlada v gosposki zbornici predložila svoj šolski predlog in na novo odprla pot daljnim razpravam. Škofje so se prepričali, da je prišel ugoden čas, da se oni zavzemo za stvar tako, da stopijo na čelo gibanju, kar so tudi storili s svojo znamenito izjavo, v koji so točno in jasno označili vse glavne in bistvene točke svojih zahtev, ter so ob jednom izjavili, da so pripravljeni ustavnim potom razpravljati natančneje o posameznih točkah.

Kateri katolik bi se srčno ne razveselil nad to znano izjavo? — Hvala ljubemu Bogu, da je stvar do tu dospela, da se je dala vprašanju taka smer. Led je prebit.

V duhu vidimo dotično verno katoliško ljudstvo, katero se, vstajajoč proti lažnjivim prosvetiteljem, bori za najsvetejša práva svoje nedolžne dece.

V prvih vrstah stojé duhovniki, posebno dušni pastirji, sami posredniki mej nebom in zemljo, a na čelu te dične vrste gledamo vélike duhovnike — škofe, kateri so si svesti odgovornosti za svojo čredo, katero jim je poveril Jezus Kristus, ki je pastirje in ovce odkupil s svojo neprecenljivo krvjo. In ker so si svesti prevažne naloge, — so izpregovorili svojo besedo: izpregovorili svečano, dostojanstveno, odločno, odkrito in jednodušno. Po vzvišenem vzgledu škofov ravnalo se bode brez dvojbe tudi ostalo svečeništvo in verniki njihovi, a kdo se bode ustavljal taki sili, kdo bo razbil tako vojsko? Jednodušnosti naj se pridruži vztrajnost — in zmaga bode sijajna, odločna, veličastna. Sveti četi pritecimo tudi mi radostno na pomoč z našimi kolikor mogoče pobožnimi molitvami, da se tem preje dá čast Kristu Bogu; da toliko dece pride do prave, tečne, zdrave, za telo in dušo koristne hrane. K temu pomagaj Bog!

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. aprila.

Notranje dežele.

Naučno ministerstvo je več srednješolskih učiteljev poslalo na Francosko in Angleško, da se temeljito nauče francoskega in angleškega jezika ter si ogledajo tamošnje važne šolske zavode.

Ogerska. Sedanja vladna liberalna stranka utegne v kratkem razpasti, ker se ji bode izneveril Tisza s svojimi ožjimi somišljeniki. Nasprotno pa nekateri listi trdijo, da se bode velik del zmerne opozicije pridružil vladni stranki. V tem slučaju bi postal grof Apponyi notranji minister, Bela Grünwald pa njegov državni tajnik. Grof Albin Csaky bil bi predsednik ogerske gosposke zbornice, naučni minister pa poslanec Horanszky. Ni nam treba naglašati, da vse to še v zraku visi.

Vnanje države.

Italija. Žalostno stanje italijanske vlade kaže se povsod. Pred nekimi dnevi je govoril na vseučilišču v Bolonji profesor Tullo-Martello, kako propadajo državna vseučilišča v Italiji. Sodba nepristranskega moža je gotovo zanimiva. Omenjeni profesor je rekel mej drugim to-le: „Italija je jedina država, ki se ne zmeni nič za vseučilišča. Odloki vlade o vseučiliščnih poukih so čisto slučajni in volji prepuščeni. Govornik omenja profesorjev, ki morajo le politiko zahvaliti, da so imenovani za profesorje. Laboratoriji in vednostni kabineti so v prežalostnem stanju. Sploh so italijanska vseučilišča v takem neredu, da ni mogoča nobena rešitev več. Naučni ministri zdé se mi podobni ljudém, kateri niso še nikoli videli morja, pa hočejo biti krmarji.“ Zares žalostne razmere! Ako pomislimo pri tej priložnosti na troške sv. Očeta Leona XIII. za cerkvene naprave in njega navdušenje za napredek in skrbno gojenje umetnosti in učenosti, vidimo, kako po krivem dolžé laški cerkveni nasprotniki katoliško cerkev, da ovira vsako umetnost in omiko. Breme svojih napak zvrnili bi radi na sv. Očeta, in peče jih, ko se jim ne more izpolniti ta želja.

Francija. Francozom se še vedno sline cedé po Alzaciji in Loreni. Hudo jih peče ta izguba in ne morejo je pozabiti. To je pokazal zadnjić Jules Ferry, ko je imel govor o razdelitvi nagrad alzacijsko-lorenskega društva. Ta državnik je govoril mej drugim: „Ljubite Alzacijo, prognano mater! Le iz daljave morete gledati, kakó živi, trpi, čaka. Stopite na vogeške višave in ozrite se na posvečene ravnine! Slišali bode te večer opomin, ki bode segal visoko do Vas. Mi, ki smo živeli svoje dni v Alzaciji, ne bomo je zabili nikdar; vse žive dni ostanemo zvesti sveti reči. Na več načinov ji lahko pomagamo. Ta cilj naj se ne izgubi, ker mnogokrat ga bomo zasledovali po potih, katera se bodo zdela ovinki, in bodo težko umljiva. Ljubite tudi Francijo, ki vas ne zabi. Služite jej kot vojaki, služite jej zvesto kot meščani. Vse, kar bode storili za Francijo, vse, kar bode storili, da bi jo bolj oprostili, povečali, obogatili in okrepili, storili bode za Loreno.“ — Ko se je povrnil Jules Simon, francoski zastopnik pri berlinski konferenci, v Pariz, obsuli so ga od vseh strani z vprašanji, kaj se je sklenilo pri berlinski konferenci in kakega mišljenja je Nemčija nasproti Franciji. Jules Simon se je o Nemčiji le pohvalno izrazil in iznenadil radovedneže, ki so ga skoro silili, da pové o sovraštvu in mrznji Nemčije proti Francozom. V „Estatetu“ omenja slavnostnega sprejema francoskih zastopnikov v Berlinu in svojega častnega obeda na desnici cesarja Viljema. O razoroženji ni bajé s cesarjem ničesar govoril in sploh se ni sukal govor ni o miru, ni o vojni. Konečno pa omenja zopet cesarjevo uljudnosti in prijaznosti. Cesar je toliko vtopljen in zamišljen v preuredbe, da mu ni mogoče misliti na vojno.

Rusija. Rutenškemu listu „Dilo“ se poroča iz Moskve mej drugim to-le: Nemiri so se pričeli na tukajšnji kmetijski visoki šoli. Kakor znano, je 19. februarja obletnica, ko se je na Ruskem odpravila tlaka. V spomin tega dne so razsvetlili visokošolci okna omenjene šole, kjer imajo zajedno tudi stanovanje. Ravnatelj je prepovedal razsvetljavo ter ukazal pogasiti sveče. Dne 26. februarja se je praznoval na Ruskem carjev rojstveni dan. Omenjeni ravnatelj je razsvetlil okna visoke šole, a dijaki so ugasnili vse sveče. Ravnatelj je objavil nepokorne dijaške dotičnim oblastvom. Prišli so kozaki ter zaprli 270 dijakov. To je dalo povod vstaji vseučiliščenikom, med katerimi je že dlje časa nekaj kipele in vrelo. Sošli so se na vseučiliščnem vrtu ter sklenili, da ne gredó toliko časa v šolo, dokler se jim ne izpolnijo želje. Vseučiliščniki želé: premembo dijaških postav, vstop v vseučilišče brez ozira na veroizpovedanje, vstop ženskemu spolu v višje šole, prostost pouka učiteljem in volitev ravnateljev, katere sedaj vlada imenuje. V odgovor so se prikazali zopet kozaki ter prijeli 200 dijakov. Dijaštvo nad tem razburjeno, kričalo je: Pereat car. Oblastva so na to še ostreje postopala proti dijakom. Vseh skupe zaprtih je bajé 700. — Tudi na Ruskem se je prikazala ministerska kriza. Minister Giers hoče bajé odložiti ministerstvo. Car pa mu ne dovoli ostavke, ker mu ni še določil naslednika. Politični krogi menijo, da bode Šuvalov, Vlangali ali pa Šiška Giersov naslednik. Vsekako ne bo izpremenila Giersova ostavka ruske politike, ker ni bil merodajna oseba ruske politike, katera je vseskozi v rokah carja samega. Giers je bil Nemčiji precéj prijazen. Njegova ostavka bo Nemce Rusiji bolj oddaljila, kakor približala, kajti car izvolil bode gotovo moža, ki bo Rus po rodu in mišljenji.

Nemčija. Kakor poroča „Rhein. Westf. Ztg.“, nadejati se je, da štrajki med rudarji kmalu ponehajo. Le nekaj nezadovoljnejšev vzbudilo je med njimi ta nemir, zato se bode pa tudi brez večjih prekucij polegel. — Koncem meseca marcija so došla definitivna poročila o cerkveno-političnih razmerah monakovski nuncijaturi. Sv. stol se bajé močno zanima za katoliški zbor, ki bode v jeseni v Monakovem, ker pričakuje najboljšega vspeha za katoliške razmere na Bavarskem in Nemškem sploh. O cerkveno-političnem vprašanju na Bavarskem se poroča iz Rima v „Fremdenblattu“ mej drugim: „Sv. stol stoji trdno in na taistem stališču, ki je zaznamovano v pismu sv. očeta papeža Leona XIII. z dne 29. aprila, pisanem umršemu nadškofu plem. Steichelu. Ko bi bila sv. očetu znana proticerkvena načela, katera so razvidna iz odloka s dne 15. marca ministra za bogočastje, gotovo bi bil izrekel svoje mnenje o njih. Najvišja cerkvena oblast se po nikakem ni sporazumela z državno vlado na temelji omenjenega odloka. Odlok ministra za bogočastje je provzročil najžalostnejši vtis na sv. stol. Ministerjalne razprave so neprijetno zadele pravice najvišjega cerkvenega učenika. V trenutku, ko se je izkazala bavarskim katolikom in njih zastopnikom posebna prijaznost in hotele napraviti prijaznejše razmere med cerkvijo in državo, storili so cerkvi in s tem večini prebivalstva novo krivico. Sv. stol močno obžaluje, da je storila državna vlada tak korak. Vsekako ne morejo načela, katera žalijo glavne resnice sv. cerkve, dati povoda sporazumenju in pomirjenju med cerkvijo in državo.“ — „Germania“ poroča: „Cesar Viljem je razglasil nove določbe o dvoboji v armadi. Dvobojevatí se sme le z dovoljenjem častnega sveta in sicer: 1. radi resničnega razžaljenja, za katero ni dovoljena odškodnina, 2. radi razžaljenja gospe, sorodnika ali neveste kakega častnika. Dvoboj je prepovedan: 1. radi prepira v kakem društvu, gostilni, kavarni ali v podobnem lokalu,

2. če je eden izmed nasprotnikov že trikrat dvo-bojeval, 3. če je eden izmed njih oženjen in ima obitelj. — Zdaj bo morebiti vendar nekaj manj ne-sramnih dvobojev.

Izvirni dopisi.

Iz trnovskega predmestja, 7. aprila. (Volitve.)

Velikonočni čas vršijo se navadno dopolnilne volitve v mestni zastop. Plakati po hišnih voglih tudi letos vabijo volilce k volilnemu shodu v mestno hišo. Tako je zopet prišel čas, ko se velika mestna go-spôda rada ali nerada jame razgovarjati z malimi ljudmi in z nami kmečkimi predmeščani, da poma-gamo voliti njej povšecne kandidate, da se ne vrine v mestni zbor kaka neprijetna opozicija malih ljudi. Toda dandanes ni posebne nevarnosti, ker se oso-bito nemška stranka volitev ne vdeležuje, torej se tudi pri nas tako živahno ne agituje, kakor še pred nekimi leti. Takrat se niso sramovali akademično naobraženi gospodje — pri katerih se baje še le človek začne — po trnovskih in krakovskih domih loviti volilcev, nagovarjati nas z „gospodi“ in nam vsiljevati svoje kandidature. Ko pa mine nevarnost, ogibajo se nas, ošabno nas prezirajo, da, še celo smešijo in zasramujejo nas. Pred nekim časom je prinesel neki tukajšnji slovenski list dopis s trnov-skega pristana, v katerem o nas kaj slabo in sramo-tilno govori. Opisuje naš okraj, kakor da bi ležal tam kje v Kalabriji, kajti pripoveduje, da so po vseh vogalih nastavljeni prežajoči „zmikači in barabe“. Navedeni dopis vzbudil je pri nas mnogo opravičene nevolje, akoravno mu nihče ni odgovarjal. Pri tej priložnosti moramo pa konstatovati, da pri nas do-mačih barab in zmikačev nimamo, da so pa te vrste ljudje navadno potomci ponesrečenih gospodov boljše vrste iz notranjega mesta in da mi lahko napišemo kako dvanajstotico tacihi imen, ako ste jih željni čitati. Torej ne kažite na nas, ko imate v mestu dosti nesnage!

Mi skoraj več ne vemo, koga bi volili v mestni zastop, ker za nas ne bode storil dosti, bodisi voljen Peter ali Pavel; za nas se ne zgodi nič, za nas se prav po mačehovsko skrbi. V notranjem mestu se na vse mogoče načine eksperimentuje s plinovo razsvetljavo in inozemskim dragim tlakom, škropi in pometa dan za dnevom. V „Zvezdi“ gori po pet plamen na kupu, da morejo mladi gizdalini obču-dovati nenaravno toaletto svojih krasotice. V Krakovem in Trnovem pa sem ter tje brli kaka bleda petro-lejna svetilnica, ki pa kaj rada brez tuje pomoči kmalu potem, ko je bila prižgana, radi pomanjkanja olja in cilindrov ugasne. Vendar pa mi Trnovci k mestnim potrebam donasamo ravno toliko odstotkov davka, kakor notranje mesto. Čuditi se nam je, da so nam mestni očetje pustili položiti novih vodo-vodnih cevij po naših zanemarjenih ulicah. Ko bode dodelan vodovod, pride neki na dnevni red tudi električna razsvetljava. Mi načelno nismo na-sprotniki tacihi novotarij, a vprašati je treba, kje se bode jemal denar za taka draga podjetja? Mero-dajni krogi naj v prvi vrsti skrbé za zboljšanje naših materialnih teženj, potem naj še le zahtevajo toliko ogromnih žrtev.

Toliko za danes v premislek našim volilcem in kandidatom. K.

Z Bleda, 5. aprila. Malokdaj se kaj čuje iz svetovnoznane „Bleda“. Vzrok je temu, da v miru živimo in da ne dajemo povoda, da bi se o nas kaj pisarilo. Sedaj je pa drugače, ker se je pričelo precej živahno gibanje radi občinskih volitev.

Dosedanji župan g. J. Mallner je v kratkem zgubil skoraj vseh simpatije v občini, kakor jo je zgubil tudi pri svojih gostih. Največ je temu krivo njegovo ošabno postopanje nasproti občanom in gostom. Vrhu tega pa se mu očita, da je stran-karsko ravnal kot župan, in da so čutili njegovo župansko moč posebno oni, katerim ni bil prijatelj. — Dalje mu očitajo, da je pri požarni brambi gle-dal le na to, da imajo brambovci lepe uniforme, ne pa da bi se dolгови odplačali in brambovci vež-bali; tudi pravijo, da že več let ne polaga računov. — Samo ob sebi je umevno, da gosp. Mallner ni narodnjak, čeprav okrog domače duhovščine hodi in se ji na vsak način hoče prikupiti. Ex ungue leonem! Zadostuje, da je g. Mallner zvest pristaš sorodne mu rodbine Luckmann-ove in kranjskega industrijskega društva. Kaj to pomeni, vedó ceniti naši kmetje.

Največji del naših občanov torej ne mara več g. Mallner-ja za župana in posestniki vil so ravno tega mnenja, ker pripisujejo propad našega zdra-

višča „visokosti“ g. Mallner-ja in draginji njego-vega hotela. — Občani si želé za prihodnjega žu-pana g. Verderber-ja, tukajšnjega posestnika in umi-rovljenega sodniškega uradnika, ki je miren in ljubezniv mož in ki kot narodnjak bode tudi vedel praviloma slovenski in nemški občevati, kar sedanji župan ne zna.

Gosp. Mallner ima tudi svojih prijateljev, če ravno malo, in ti agitujejo, kar se dá, pa menda brezuspešno, ker je vsak, komur leži korist občine in narodnost na sreci, na Verderber-jevi strani, in tacihi je ogromna večina.

Iz Prage, 2. aprila. (Slovanski bazar. — Naši tiskarji zoper „praznik“ 1. maja. — Kitajski misijonar P. Uerge. — Razno.) Slovanski bazar, kojega priredé meseca maja češke gospe in devotke v prosep „Maticе šolske“, bode jako lepa narodna slavnost, koje vže nekoliko let nismo doživeli. Z bazarom bode spojena velika glas-bena, pevska in deklamatorna akademija. Narodna slavnost obsezala bode popolno napodobljenje kmet-skega semnja, otvorili ga bodo pa prvi češki ume-teljnik. V vseh čeških krogih pozdravljajo to pod-jetje „slovanskega bazara“ in nadejati se je ogromne vdeležbe. Vsak dan odboru pošiljajo prispevke in darove, in je domoljubno to podjetje osigurano v gmotnem in нравnem oziru. A tudi „schulverein“ se pripravlja, da proslavi desetletnico svojega ob-stoja. Za to nemško-narodno demonstracijo vrše se pri nas in za mejami dežele naše velikanske pri-prave. In ker tudi „Matica školská“ slavi letos svojo desetletnico, vršil se bode v kakem iztočnem mestu na Češkem slavnostni občni zbor in zajedno shod vseh podoborov. Toda tudi na Moravskem in v Šleziji ne lenijo narodnjaki, da se odgovori „schul-vereinu“ dostojno in odločno.

Naši tipografi imeli so v nedeljo shod gledé 1. majnika ter sklenili nastopno resolucijo: „Po-možno delavstvo tiskarsko in črkolivarsko iz Prage in okolice, uznavajoč važnost izdatne skrajšane de-lavne dôbe, toda po zrelem uvažanji vseh vladajočih okolnostij in gledé na to, da: 1) ukrepi mednarod-nega delavskega shoda v Parizu v prvi vrsti merijo na to, da se delavci trudijo doseči postavnim potom skrajšanje delavne dobe; 2) da se ukrepi tega shoda ne ozirajo samo na različne postavne ustanovitve v posamičnih deželah, temveč i na krajevne razmere; 3) da med tiskarskim obrtom v Pragi doslej vladajo nevrejene razmere in da so v marsikakem oziru opasne, ker staveci morajo vedno bdeti nad izpol-novanjem veljavnih dogovorov in pogodeb in 4) ker bi s svojevoljnim prerušenjem jednega delavnika spravili v opasnost vse dolgoletne pridobitve in pravne zaveze v negotovo bodočnost, sklenejo torej: naj se proslava 1. maja kot „delavskega praznika“ opusti, zajedno pa naroča predsed-ništvu, da v ta dan ob primerni uri skliče na pri-mernem prostoru vse tiskarje na shod, na kojem se bode izključno razpravljala 8urna delavna doba.

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Volilni shod) za dopolnilne volitve v mestni zbor ljubljanski bode, kakor smo že sporočili, za III. razred danes zvečer ob 7. uri v mestni dvorani; za II. razred jutri zvečer ob istem času.

(Ljudski shod.) Prijatelj našemu listu nam je poslal naslednje vrstice: Pri včerašnjem ljudskem shodu, ki je bil zelo obiskan, sklenili so, da je prvi dan maja delavski praznik in da delavci zahtevajo osemurno delo. To je vse lepo, le če se bode moglo izvršiti. Ako napravijo ta dan praznik, bilo bi lepo in prav, ko bi ga res praznovali kot praznik po stari krščanski navadi. Dne 1. maja se pričó „šmarnice“. Naj bi šli n. pr. delavci na Šmarno goro, vdeležili se tam božje službe, in tako bi dobro proslavili dan svoje prostosti. Pa še nekaj mi je prišlo na misel, ko sem videl, kako zlahka so skle-nili praznovati 1. dan maja. Delavci se večkrat pri-tožujejo, da morajo delati ob nedeljah in praznikih. Zakaj ne bi tudi sklenili, posvečevati nedelje in praznike? Vsled tega je ta sklep velikoga pomena, in jaz upam, da bodo naši delavci kot kristjanje tudi nedeljski počitek sklenili in izvrševali. Ali bode osemurno delo dobilo praktično obliko, ni še gotovo; a gotovo je, da se na ta način ne bode odpravila revščina, kajti znano je, da morajo izdelki v ceni poskočiti, kolikor več troškov imajo delodajalci, in tako utegnejo delavci sami priti iz dežja pod kap. Pri vsaki stvari je treba gledati na praktično vred-nost in konečne nasledke.

(Novi prečast. g. opat celjski) bo, kakor ču-jemo, svojo službo nastopil dné 1. maja. Če kaj vmes ne pride, bode se mil. gosp. knezoškof dr. Napotnik čez nekoliko dnij podal v Rim, da se pokloni sv. Očetu. Vrnivši se bode dné 5. maja v Celji vmetil opata.

(V Rim) se odpeljejo jutri s Kranjskega gg.: Andrej Karlin, kapelan pri sv. Jakobu v Lju-bljani, Peter Bohinjec, kapelan v Dobropoljah in Jožef Meglič iz Ljubnega. Vlak se odpelje jutri zjutraj z Dunaja in pride ob 1/11. uri zvečer v Trbiž, kjer prisedejo slovenski romarji. Potovanje bode trajalo 15 dni.

(Na veliki petek) je bil, kakor se nam z Du-naja poroča, presvetli cesar v dvorni cerkvi po na-vadi pri službi božji. Med sprevedom k božjemu grobu sta se dva dvornika razgovarjala tako glasno, da ju je cesar sam slišal. Takoj je namignil svo-jemu generalnemu pribočniku grofu Paar, naj za-ukaže mir, ter je še dostavil, da takih nesposodnosti ne trpi v cerkvi. Pač posnemanja vredno!

(V Ameriko) se je odpeljalo dné 6. aprila sedem mož z Dolenjskega, da si v državi Michigan-u v rudnikih toliko prislužijo, da rešijo sebe in dru-žino najhujše revščine. To izseljevanje iz naše dežele je žalostno znamenje rastoče bede in dolga.

(Izseljenci.) Z Dunaja se nam poroča: Dne 21. februarija se je pripeljal na Dunaj slovenski mladenič Marko Matkovič iz Belekrajine, star okolu 19 let; bil je na potu v Ameriko. Okrajno glavar-stvo je brzojavilo na Dunaj, naj ga primejo, ker se hoče odtegniti vojaški službi. Na južnem kolodvoru so Matkoviča prijeli in zaprli. Dne 2. aprila se je moral zagovarjati pred sodiščem zaradi poskušane-ga begunstva. Matkovič je tajil namen ter trdil, da se je hotel takoj vrniti iz Johnstona v Pensylvaniji, kamor je bil namenjen, kakor hitro bi si prislužil toliko novcev, da bi poplačal dolgove na posestvu. Sodišče je Matkoviča obsodilo na 14 dni zapore in 10 gl. denarne globe. Ravno zaradi istega pre-stopka so se morali na Dunaji zagovarjati Miha Petretič iz Belokrajine, Niko Doranja in Imre Sugač iz Hrvatske. Petretič je imel celó ponarejen potni list, ki se ni vjemal z njegovo osebo. Imel je pri sebi 111 gl., katere mu je bajé posodil prijatelj za pot v Ameriko. Obsodili so ga na tri tedne zapore in 20 gl. globe. Tudi ta je trdil, da se je hotel pravočasno vrniti k naboru; globe pa ni hotel plačati, češ, da ni njegov denar. Gospodje pri sodni mizi so sprejeli njegovo ponudbo, da z zaporem plača denarno globo. Ostala Hrvata sta tudi imela ponarejena potna lista, glaseča se na druga imena. Trdila sta, da sta jih dobila od prijateljev. Obsojena sta bila vsak na tri tedne zapore, poostrenega s postom. Te vrstice naj bodo v svarilo vsem onim, ki se hočejo odtegniti vojaški suknji.

(Iz Borovnice) se nam poroča, da je dné 3. t. m. zvečer posestnik Janez Švigelj iz Goričice pri Preserji tako nesrečno pal pod voz, da je mrtev obležal. Žena njegova ga je našla sama pozno v noč. Rajnik je bil dober gospodar; zapustil je vdovo s tremi otroci. — V Rakitini si je isti dan neki mož zlomil nogo. V tej vasi so se prikazale osepnice, za katerimi ste umrli dve osebi.

(V vodnjakih) pri Klečah so poskušali vodo za-jemati, da bi videli, koliko se bode povprek na dan voda znižala v vodnjakih. Pokazalo se je, da se je v prvem znižala za 1 meter, po ostalih ni bilo pre-membe. Torej je upanje, da bode v kratkem vse pripravljeno za porabo.

(Na Šmarni Gori) je bilo včera in danes mnogo pobožnega ljudstva in mestnih izletnikov. Vreme je bilo krasno, razgled diven; nobenemu ni bilo žal malega truda pri hoji na goro.

(Ogenj.) Iz Zagorja na Notranjskem se nam poroča: Veliko soboto zjutraj okoli polu osme ure prestraši vse vaščane klic: „ogenj“. Sredi velike vasi je začel goreti s slamo krit hlev; v četrte ure je bilo že šest gospodarskih poslopij v največjem plamenu. Ljudje so hitro prihiteli na pomoč ter ogenj omejili, sicer bi bila pogorela vsa vas. Vsa čast in hvala g. postajnemu načelniku v Šentpetru, ki je dal hitro zapreči brizgalnico in je z g. šent-peterskim županom Špilarjem in drugimi kolodvor-skimi gospodi Zagorecem prihitel na pomoč. Z briz-galnico so ogenj popolnoma pogasili. Srčna hvala tudi vrlemu gasilnemu društvu v Postojini, ki je z dvema brizgalnicama in devetimi možmi pod vod-stvom g. Petriča tako naglo prihitelo na pomoč. Pogoreleci so sicer vsi zavarovani, toda za male svote; reveži so potrebni pomoči dobrih ljudi.

(„Pedagoško društvo“) v Krškem bode zborovalo v četrtek dne 10. aprila t. l. v šolskem poslopju v Krškem s sledečim vspehom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Praktični poskusi iz fizike; predava g. dr. Tom. Romih. 4. Pojasnila g. c. kr. okrajnega šolskega nadzornika Fr. Gabrška „o statističnem popisovanju ljudskih šol“. 5. Nasveti. Začetek ob 10. uri dopoldne. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Odbor „Slovenskega pevskega društva“) je razposlal do sedaj sledečih pet pesem, ki se bodo pele pri letošnjem velikem pevskem zboru dne 10. avgusta v Mariboru in sicer mešane zборе: „Slovan na dan“, „Po zimi iz šole“, „Poročni zvon“, „Križaci na moru“ in moški zbor „Pevčeva molitev“, ter pri tej priliki poslal svojim poverjenikom, ki so nastavljeni v okrajih, v katerih se nahajajo pevski zbori in sodelujoči člani „Slov. pevskega društva“, sledečo okrožnico oziroma poziv: Vas kot poverjenika „Slov. pev. društva“ pa najljubše prosimo, da skrbite, da se vaje za letošnji koncert takoj začno, redno nadaljujejo, da prihajajo pevci in pevke marljivo in polnoštevilno. Čaka nas vse mnogo dela in truda, ako hočemo svojo nalogo sijajno dovršiti. Proti koncu meseca julija bode društveni kapelnik, ki bode ob enem tudi zborovodja velikega koncerta, obhodil razne kraje, v katerih so pevci „Slov. pev. društva“, ter sklical tam glavno vajo za pevce dotičnih krajev in okolice. Kraj in dan se Vam bode ob svojem času naznanil. Treba bode skrbeti, da se vse pesmi do omenjenega časa dobro naučé, da bodo že te glavne vaje porok gotovim in sijajnim vspehom. Pesmi za letošnji koncert so precej težavne, a krasne. Treba bode pevske vaje tako vrediti, da imate na teden najmanj dve redni pevski vaji, ker bi se drugač pesmi z ozirom na kratek in poletni čas ne mogle dobro naučiti. V kratkem se Vam bode poslala tudi nabiralna pola za leto 1890; blagovolite potem pobrati društvenino in tudi skrbeti, da pridobite društvu novih udov. Polo vrnite vsaj do 20. julija, da bode mogoče račune vrediti in imenik sestaviti. Ako bi poslano število posameznih glasov ne zadostovalo, nam naznanite; bodedemo Vam po mogočnosti ustregli. Poprimite se torej takoj z vso močjo resnega dela, zbirajte pevce in pevke ter jih pripravljajte, da bodedmo našo nalogo častno rešili. „Slovensko pevsko društvo“, čeravno eno najmlajših, mora stopiti, ako še ni, z ozirom na število pevcev kakor tudi na dovršeno izbornopetje v prvo vrsto pevskih društev na Slovenskem; njegovi veliki pevski zbori morajo biti zbirališče slovenskega razumništva, zbirališče priprostega slovenskega kmeta, vnetega za slovensko pesem, za slovenski narod. Postalop je ono, kar se je posebno pri lanskem velikem pevskem zboru tako sijajno pokazalo, prava zveza vseh slovenskih pevcev in pevskih zborov na Stajarskem. Da bi ta zveza vseh slovenskih pevcev postala od leta do leta močnejša, da bi ona obsegala tudi naše sosedne pevce in pevske zборе, da bi donela slovenska pesem vedno močnejše, navduševalo se zanjo in skozi njo za naše narodne svetinje kakor razumništvo, tako tudi priprosti narod, v tem smislu in v dosego tega vzvišenega namena moramo delati vsi z združenimi močmi, s splošnjim navdušenjem, z vso požrtvovalnostjo. —

(Sl. ravnateljstvo „Hranilnega in posejilnega društva v Ptuiju“) je darovalo „Slovenskemu pev-

skemu društvu“ 20 gld. Za ta velikodušni dar mu izreka odbor najsrčnejšo zahvalo.

(Umrli) je predzadnjo nedeljo v Gradišči ob Soči baron Alojzij Farfoglia, bivši predsednik prizivnega sodišča v Inomostu, star 75 let.

(O sv. Juriji) je zopet „preseljevanje narodov“. To je neprijeten čas za hišne gospodarje, ako niso dobili najemnine, še neprijetnejši pa za stranke, ako ne morejo dobiti primerne stanovanja. Sploh v Ljubljani, kakor čujemo, primanjkuje malih in cenih stanovanj za ubožnejše ljudi, velicih in dragih pa je vedno nekaj praznih.

(Oskrbništvo državnega muzeja v Peterburgu) je potom c. kr. poljedelskega ministerstva naprosilo kranjsko industrijsko družbo, naj mu pošlje vzorce rud in kovin, katere družba dobiva in izdeluje v svojih rudokopih in livarnah na Gorenjskem. Ustrezajoč tej želji je vodstvo industrijske družbe poslalo zbirko svojih izdelkov poljedelskemu ministerstvu, od koder se bodo poslali v Peterburg.

Telegrami.

Rim, 8. aprila. „Capitan Fracassa“ poročā: Nemški kancelar Caprivi je odposlal daljše pismo Crispiju, kateri je takoj odgovoril. List trdi, da iz tega dopisovanja sledi gotovo nadaljevanje dosedanje mirovne politike.

Peterburg, 7. aprila. „Novoje Vremja“ poročā, da bode ruski poslanik v Carjigradu, Nelidov, premeščen na Dunaj; ravnatelj azijskega okraja, Sinovjev, pa v Carjigrad.

Kanea, 7. aprila. V mnogih okrajih so turški vojaki oropali cerkve in zasramovali kristijane. Šakir paša je ukazal strogo preiskavo in odškodnino.

Umrli so:

3. aprila. Kasilda Wikovk, usmiljena sestra, 30 let, Kravja dolina 11. jetika.

4. aprila. Franca Pikuš, hišnika žena, 31 let, Lončarska steza 2. jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokričev na 24 ur v teden
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	736.4	6.8	sl. svzh.	jasno		
6 2. u. pop.	736.4	10.4	"	"	0.00	
9. u. zveč.	737.4	5.4	"	"		
7. u. zjut.	734.5	4.0	sl. zah.	jasno		
7 2. u. pop.	729.8	17.2	"	"	0.00	
9. u. zveč.	727.8	8.4	"	"		

Srednja temperatura obeh dni +9.1°, in 0.9° za 0.5° in 1.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	55	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	88	"	65	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	20	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	95	"
Akcije avstr.-ogerske banke	937	"	—	"
Kreditne akcije	303	"	25	"
London	119	"	—	"
Srebro	—	"	—	"
Francoški napoleond.	9	"	44	"
Cesarski cekini	5	"	63	"
Nemške marke	58	"	37 1/2	"

Tuji.

29. marca.

Pri **Mattcu**: Dr. Eppinger, pravnik, Kraus, Daehler, Reiss, trgovci, z Dunaja. — Amalia Cossi in Oswald Gositi iz Trsta. — Kunterič, zasebnik, iz Kostanjevice. — Löwy, trgovec, iz Humpolca. — Baron Somarugga iz Gorice. — Plantan, c. kr. notar, iz Radoljice. — Laurič, zasebnik, iz Rakeka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Čibašek, bogoslovec, iz Gorice. — Weninger s soprogo iz Trsta.

P. n.

Ker se v kratkem začne uvajati nov **mestni vodovod** v hiše, usojam si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega **strokovnjaka**.

Zagotavljam svojim p. n. naročnikom na solidnejše delo, opozarjam, da na vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim proračune stroškov po najnižji ceni.

Priporočajo se v mnogobrojna naročila, znamenjam velespoštovanjem

FRANC PILKO,

stavninski ključarski mojster, Marije Terezije cesta šte. 4

(3) v Ljubljani.

Tržne cene v Ljubljani

dne 5. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	5 50	Surovo maslo,	92
Ječmen,	5 13	Jajce, jedno	2
Oves,	4	Mleko, liter	8
Ajda,	5 16	Goveje meso, kgr.	58
Proso,	4 83	Telečje	60
Koruz,	5	Svinjsko	58
Krompir,	3 21	Koštrunovo	38
Leča,	9	Pisane	80
Grah,	10	Golob	27
Fižol,	9	Seno, 100 kgr.	2 05
Maslo, kgr.	1 05	Slama,	2 23
Mast,	68	Drva trda, 4 mtr.	6 60
Špeh svež,	58	" mehka, "	4 50

Tužnim srcem javljam prežalostno vest, da je Vsemogočni dne 8. aprila k Sebi pozval mojega preljubega očeta, gospoda

FRANC-a STROHAL-a,

c. kr. zemljemerca, odlikovanega s slatim križem za zasluge,

po dolgej bolezni, previdenega s sv. zakramenti, v 75. letu njegove dōbe.

Truplo blagega pokojnika bode pokopano v torek ob 5. uri popoldne iz hiše Poljanska cesta št. 21 pri sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župniški cerkvi sv. Petra.

Blagega pokojnika priporočam v pobožno molitev.

V LJUBLJANI, dne 7. aprila 1890.

Amalija Strohal,

hči.

(1)

Občinskega tajnika

išče podpisano županstvo. Zmožen mora biti **popolnoma slovenskega in nemškega jezika** v besedi in pisavi. Kaveije mora položiti bodisi v gotovini, vrednostnih papirjih ali hipotekah 500 gld. — **Letna plača znaša 500 gld.** — Čas za vložitev pismenih prošenj je določen do **15. aprila t. l.** Nastop službe 1. maja t. l.

Občina Št. Mihel - Stopiče pri Rudolfovem, dne 1. aprila 1890.

Fran Kastelle,

župan.

(3—3)

Kovertes s firmo

priporočā

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiije Soulae (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepčuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. citateljem, opozorujē na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrdba **SEGUIN** Bordeaux

(Francija)

rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

(32)

